GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 18.

W Srodę Dnia 1. Marca 1809.

Z Wiednia d. 22. Lutego.

D. 19 Lutego o 3 kwadransach na pierwszą po północy umarł tu Cesarzowicz Jmć Arcy Xięę Jan Nepomucen, naymłodszy syn Nayiaśnieyszego Cesarza: Króla Jmć. urodzony d. 29 Sierpnia 1805 roku. Od urodzenia nosił iuż znaki wcześney śmierci; znaiący się bowiem postrzegali w celnieyszych członkach iego ciała nieśćiężność. Był zawsze słaby i przez krótki przeciąg życia coraz bardziey opadał na siłach. Otworzenie po śmierci iego ciała potwierdziło zupełnie domysł lekarzy. We wtorek d. 21 wystawione zostało ciało w trumnie na pięknie oświeconym katafalu w rycerskiey sali pod baldachinem na widok publiczny. Po południu o godzinie 3 zostało naprzod z zwykłemi obrzędami serce w srebrnym naczeniu do kościoła zamkowego XX. Augustyanow zaniesione i w grobie złożone, potem wnętrzności w miedzianym naczeniu do metropolitalnego kościoła S. Szczepana i tamże w Cesarskim grobie złożone, nakoniec o godzinie 5 ciało do kościoła XX. Kapucynow i w grobie Cesarskim pochowane.

W rocznicę śmierci ś. p. Nayiaśnieyszego Cesarza Jozefa II. zostały w wieczor d. 16 Lutego wigilije w kościele zamkowym, a nazaiutrz z rana exekwije odprawione, na których znaydował się Nayiaśnieyszy Cesarz z Arcy Xiążętami przy assystencyi dworu.

Nayiaśnieyszy Cesarz starający się zawsze o podniesienie światła w kraiach swoich, raczył wakuiący urząd Prefekta, zostaiący pod dozorem C. K. pierwszego nadwornego Marszałka C. K. nadworney biblioteki, po C. K. aktualnym taynym Radcy i Szambelanie, Karolu Maryi Baronie de Carneo-Stefaneo na Topogliano, który otrzymał wysłużoną pensyą, udzielić miłaskawiey zasłużonemu względem Cesarskiego Domu i nauk, a mianowicie względem swey oyczyzny Galicyi, przez przykładanie się do iey oświecenia, znanemu w kraiu i zagranicą z prac uczonych aktualnemu C. K. taynemu Radcy, Hrabiemu Jozefowi na Tynczynie Ossolińskiemu, na dowod szczególnieyszego swoiego ukontentowania z obszernych iego w literaturze wiadomości, i poświęcenia w patryotyczney myśli przyłożenia się do światła Galicyi liczney swey i dobraney biblioteki. Wykonawszy rzeczony Hrabia d. 19 Stycznia przed pierwszym C. K. nadwornym Marszałkiem, Xciem Trautmansdorf,

przysięgę wierności w prowadzony został z wykłemi uroczystościami na urząd prefekta C. K. nadworney biblioteki.

J. C. K. Mość wynagrodził znakomite zasługi i przychylność taynego gabinetowego swoiego Dyrektora, Jędrzeja Neuberg, wyniesieniem z uwolnieniem od taxy na aktualnego C. K. nadwornego radcę, utrzymuiąc go przy dotychczasowym urzędzie, i oraz raczył nadwornego Sekretarza i Koncepistę rady stanu, de Varaby, mianować gabinetowym swoim sekretarzem.

Znanego z reputacyi Franciszka Rudtorfera, pierwszego chirurga i operatora przy ogólnym szpitalu Wiedeńskim, i członka kilku medyczno-chirurgicznych towarzystw, raczył J. C. K. Mość przez wzgląd na iego zasługi, iakich nabył iako praktyczny chirurg i autor, wynieść nayłaskawiey z całym potomstwem do kraiowego szlachectwa.

Dzisieysza gazeta dworska umieściła następuiący artykuł z Hiszpanii:

Względem odpłynienia Anglików z Hiszpanii mamy z obu stron doniesienia:

Z Francuzkiey strony kładziemy następuiący wypis z 31 biuletynu woyska Francuzkiego w Hiszpanii:

"Angielskie regimenta Nr. 42, 50 i 52 zniszczone zupełnie zostały w bitwie d. 16 Stycznia przy Korunie. Po 60 nawet ludzi nie wsiadło z tych regimentow na okręty. Jenerał Moore zabity został, gdy na czele brygady powetować chciał straty Anglików. Jenerał Baird będąc raniony, pośpieszył na swoy okręt i tam dopiero kazał sobie rany opatrzyć. Rozchodzi się pogłoska, że d. 19 Stycznia umarł na swoie rany. Po bitwie d. 16 była okropna noc w Korunie. Przerażeni strachem Anglicy cisnęli się w zamieszaniu do miasta. Anglicy wysadzili do Hiszpanii przeszło 80 dział, a nie uprowadzili ich ani 12-u. W zaszłych przy cofaniu się przed bitwą pod Koruną rozprawach zginęło 2 Angielskich jenerałów, a 3 ranionych zostało. Pomiędzy ostatniemi wymieniaią Jenerała Crawfurd. Anglicy utracili wszystkie należące do woyska rzeczy: jenerałów, działa, konie, bagaże, ammunicyą i magazyny. Od 17 rowno z świtem staliśmy się panami wzgorków, które goruią nad przedporciem Koruny i batterye nasze dawały ognia do Angielskiego konwoiu. Wypadkiem tego ognia było, że kilkanaście okrętów nie mogło ztamtąd odpłynąć i dostały się w nasze ręce po kapitulacyi Koruny. Znaleziono tam ieszcze 500 żywych Angielskich koni, 16,000 karabinow i wiele od nieprzyiaciela opuszczonych dział wielkich. Wiele magazynow napełnionych iest gotową ammunicyą, którey Anglicy nie mogli uwieśdź. Na wyspie znaleźliśmy także skład prochu 2000 centnarow wynoszący. Ztrwożeni Anglicy przegraną d. 16 nie mieli nawet czasu zniszczyć magazynow. W lazaretach znaleźlismy 300 chorych Anglikow. W porcie zastaliśmy 7 Angielskich okrętow, z których 3 były końmi, a 4 ludźmi wyładowane; nie mogły bowiem iuż odpłynąć. Koruna iest zasłoniona murem przeciw nagłemu napadowi, i dla tego nie mogliśmy tam wniyśdź dopiero d. 20 na mocy dołączoney tu kapitulacyi. Znaleźliśmy przeszło 200 dział Hiszpańskich. Francuzki Konsul Fourcroy, Jenerał Quesnel i iego głowny sztab, Officer ordynansowy Bongars, Andytor Taboureau i 350 Francuzkich żołnierzy i maytkow, którzy w Portugalii i na okręcie Atlas w niewolą zabranemi byli, wydanemi nam zostali. Chwalą oni bardzo Hiszpańskich officerow morskich. Jenerał Franceschi wszedł do Santiago de Compostella, gdzie znalazł niektóre magazyny i Angielskie

posterunek, który w niewolą zabrał. Stamtąd udał się zaraz do Wigo. Zdawało się iakoby Margrabia de la Romana do tego portu dążył. Dywizya Jenerała Mermeat udała się do Ferrolu. „

Umowa między Xciem Dalmacyi (Marszałkiem Soult) naczelnym dowodzcą C.K. woysk w Galicyi, i Jenerałem Don Antonim de Alzedo, woyskowym i cywilnym rządcą Koruny.

Art. 1. Twierdza Koruna, szańce, należące do niey batterye i baszty, artylerya, ammunicya, magazyny, mappy, plany i opisy będą woyskom Nayiaśnieyszego Cesarza i Króla Napoleona oddane, i tym końcem pozwolone iest Xciu Dalmacyi zaiąć tego wieczora bramę Tour d'en bas i baszty.

2. Znayduiące się w Korunie Hiszpańskie woyska, cywilne władze, duchowieństwo i wszyscy mieszkańcy wykonaią Nayiaśnieyszemu Królowi Hiszpańskiemu i Indyyskiemu Don Jozefowi Napoleonowi przysięgę wierności.

3. Członki cywilney administracyi, jeneralny intendent Królestwa Galicyi i prowincyi Koruny, korregidorowie, alkadowie i wszyscy inni urzędnicy pozostaną tymczasowo na swoich urzędach i odbywać będą w imieniu Króla Jozefa swoie obowiązki; wszystkie urzędowe czynności odbywać się podobnież będą w imieniu rzeczonego Nayiaśnieyszego Króla Jozefa.

4. Wszyscy woyskowi załogi Koruny bez żadnego wyiątku wniyśdź mogą do służby Nayiaśnieyszego Króla Jozefa Napoleona z zatrzymaniem swoich stopniow, byleby wprzody wykonali przysięgę wierności, stosownie do 2go artykułu. Tym końcem będą officerowie, podofficerowie i żołnierze po imieniu spisanemi; opis ten z twierdzi Rządca Koruny Don Alzedo, ażeby każdy z woyskowych stosownie do rozkazow ministra woiennego odebrał swoie przeznaczenie, a tym czasem pozostaną w Korunie, odbierać będą żołd i mieć będą kwatery iak woysko Francuzkie. Znayduiący się w Korunie officerowie i urzędnicy marynarki Królewskiey obięci są w tym artykule, i oczekiwać muszą w Korunie rozkazu ministra morskiego.

5. Woyskowem osobom załogi wszelkiego stopnia wolno iest, ieżeli zechcą, opuścić woyskową służbę i udać się do swych domow, muszą iednak pierwey otrzymać od ministra woiennego uwolnienie od służby lub zezwolenie na oddalenie się i wykonać przepisaną w 2gim artykule przysięgę. Ktokolwiek wzbraniałby się takowey przysięgi wykonać, będzie iako jeniec woienny uważany.

6. Własność będzie szanowana, żadna kontrybucya nie będzie nałożona, ale prowincya dostarczać musi potrzeb dla stoiących tam załogą woysk. Straże bezpieczeństwa przydane zostaną wszystkim pobożnem i rządowem ustanowieniom. Religiia będzie szanowana i słudzy iey w odbywaniu służby Bożey będą wspieranemi.

7. Zawiadywanie Królewskiemi kassami dziać się będzie w imieniu i dla Króla Jozefa Napoleona; wszystkie kościelne i cywilne władze, iako też urzędnicy Królewscy odbywać daley będą swoie obowiązki i pobierać swą płacę.

8. Jeżeliby który z urzędnikow chciał złożyć swoy urząd, wolno mu iest; może także z całem swoim maiątkiem opuścić miasto i o-

)2(

trzyma paszport i zapewnienie bezpieczeństwa.

9. Deputowani miasta i wszystkie inne członki junty królestwa Galicyi mogą z swemi rzeczami do domow powrocić lub w mieście pozostać; dodana im będzie dla bezpieczeństwa straż, ieżeli tego żądać będą.

10. Każdemu innemu mieszkańcowi twierdzy wolno iest wynieść się z swoim maiątkiem gdzie mu się podoba, byle tylko wewnątrz królestwa.

11. Domy i własność wszystkich z iakiego bądź powodu nieprzytomnych osób będą szanowane i wolno im kiedy zechcą do nich powrocić.

12. Ogłoszone tak w imieniu Cesarza, iako też w imieniu Króla Jozefa Napoleona powszechne przebaczenie rozciąga się tak do załogi i mieszkańcow Koruny, iako też do każdey osoby, która iaki bądź odbywała urząd, i żaden człowiek nie będzie z iakiego bądź powodu prześladowany i karany. Rzeczone przebaczenie rozciągać się także ma do wszystkich miast, miasteczek i wsiow królestwa Galicyi, iak skoro się poddadzą i mieszkańcy wykonaią powyższą przysięgę wierności.

13. Dotychczasowe ustawy, zwyczaie, ubiory maią bydź stosownie do konstytucyi królestwa utrzymane. — Przepisane na dwie ręce, w Korunie d. 19 Stycznia 1809.

(Podp.) *Marszałek Xżę Dalmacyi.*
Antoni de Alzedo.

Z Angielskiey strony Jenerał porucznik Hope posłał następuiący rapport Jenerałowi Baird pod d. 18 Stycznia z okrętu Audacius na wysokości Koruny:

" Szpieszę się z doniesieniem WPanu, stosownie do iego życzenia, szczegołow o zaszłey pod Koruną d. 16 Stycznia bitwie. Przypomnisz sobie WPan, że nieprzyiaciel, który otrzymał z rana posiłki i przed liniiami po prawey i lewey stronie działa postawił, o godzinie 1 po południu czynił nieiakie poruszenia przeciw lewemu skrzydłu i rozmaite kolomny na końcu mocnego stanowiska, która d. 15 w naszych oczach zaiął, do attaku uszykował. W krótce potem uderzył mocno na WPana dywizyą, która na prawym naszem skrzydle stała. Zaszłe w tey stronie zdarzenia są iuż WPanu wiadome. Pierwszy attak nieprzyiaciela wytrzymany był szczęśliwie od Naczelnego wodza, od samego WPana, który znaydowałeś się na czele 42go regimentu i brygady Jenerała majora Lorda Bentink. Przykro mi iest wspomnieć, iż wkrótce potem, gdy woysko przez mocny postrzał w rękę pozbawione zostało WPana usług, kula odebrała także życie Naczelnemu jenerałowi Moore, który tak korzystne dla woyska obrał stanowisko. Żołnierze, lubo wiedzieli o niepowetowaney tey stracie, nie poddali się iednak boiaźni, ale z naywiększą odwagą odpierali nieprzyiaciela i przymusili go, lubo zawsze odbierał posiłki, do cofnienia się. Leżąca po prawey stronie nieprzyiacielskiey linii wieś była mieyscem, o które nayuporczywiey z obu stron walczono. Widząc nieprzyiaciel, że daremne są iego usiłowania do przełamania prawego naszego skrzydła, postanowił go obeyśdź. Jenerał major Paget uczynił z odwodem, który postąpił naprzod z swego stanowiska, dla wsparcia prawego skrzydła, tak dobry i w swoim czasie obrot, że i tu musiał nieprzyiaciel swoiego zamysłu odstąpić. Rzeczony jenerał uderzył z 95tym regimentem i iednym batalionem 52go regimentu na nieprzyiaciela, odparł go i zagroził iego lewemu skrzydłu. Okoliczność ta i zabezpieczenie prawego skrzydła naszey linii, którym do-

wodził Jenerał porucznik Fraser, zniewoliła nieprzyiaciela do zaprzestania w tey stronie swego attaku. Obrócił więc cały swoy attak przeciw środkowi, gdzie przytykaiąca do lewego skrzydła W Pana dywizyi brygada, pod dowodztwem Jenerała majora Manningham i część brygady Jenerała majora Leith, ktora należała do stoiącey na prawem skrzydle pod moiemi rozkazami dywizyi, dzielny czyniły odpor. Na lewym skrzydle nacierał nieprzyiaciel mocno na nasze pikiety; lecz te z mieysca nie ustąpiły. Widząc, że daremny był iego attak przeciw prawemu skrzydłu i środkowi, obrócił całą swoią siłę przeciw lewemu skrzydłu. Opanował iuż był wieś pod naszą liniią na drodze ku Madrytowi leżącą; ale kilka kompaniy 14go regimentu pod dowodztwem Pułkownika Nichols wyparły go ztamtąd z znaczną stratą. Nie była ieszcze godzina 5 gdy nietylko odparliśmy wszystkie attaki, ale nawet postąpiliśmy w wszystkich prawie mieyscach naprzod i posunęliśmy daley naszą liniią, niżeli w początkach bitwy była. Nieprzyiaciel dawał tylko z dział i z ręczney broni ognia, w celu cofnienia reszty swoich korpusow. O godzinie 6 ustał zupełnie ogień. Rożne nasze brygady zgromadziły się na mieysca, które z rana zaymowały, a pikiety i straże zaięły dawne stanowiska. Pomimo tak widocznych korzyści, które odwaga woysk naszych odniosła nad nieprzyiacielem, który przez swoią liczbę i stanowisko rokował sobie zwycięztwo, nie sądziłem iednak, abym mógł odstąpić od postanowionego raz zamysłu przez naczelnego wodza, cofnąć się d. 16 w wieczor i wsadzić woyska na okręty. Przygotowania do tego były iuż z iego rozkazu czynione, i przed zaczęciem bitwy daleko posunięte. Woyska opuściły zatem o god. 10 w wieczor swoie stanowisko w porządku, który im honor czyni... Gdy wszystkie działa, które się na lądzie znaydowały, cofnione zostały, rozpoczęły woyska w przepisanym porządku poruszenia i udały się na mieysca do wsiadania na okręty w mieście i około miasta. Pikiety pozostały w swoich mieyscach aż do godziny 5 nazaiutrz z rana (d. 17) i cofnęły się potem w porządku, tak iż nieprzyiaciel nie postrzegł naszego poruszenia. Za nieprzerwanem staraniem Kapitanow Curzon, Gosselin, Boys, Rainier, Serret, Hawkins, Digby, Carden i Makenzie, których Kontraadmirał Courzy wyznaczył do zabrania woysk na okręty, i za usiłowaniem Kapitanow Bowen i Schepherd i reszty przewozowych urzędnikow, wsiadło woysko na okręty z bezprzykładną szybkością. Brygady pod rozkazami Jenerałow majorow Hill i Beresford pozostały poty na lądzie, poki nie odebrano pewnego doniesienia o poruszeniach nieprzyiaciela; reszta woyska znaydowała się iuż rowno z świtem na morzu. Brygada Jenerała Beresforda, stanowiąca tylną straż naszą, osadziła szczyt miasta od lądu, a Jenerała Hilla stanęła na przylądku za miastem w odwodzie.,, (*Reszta potem.*)

Z Madrytu piszą, że Król Jozef mianował W. Podkomorzem Margrabiego Valtecarzara, Xcia Frias, teraźnieyszego posła w Paryżu, Marszałkiem dworu, Xcia Campo Alange W. koniuszem a ostatniego posła przy dworze Francuzkim Xcia Masserano W. mistrzem obrzędow.

Podług naynowszych doniesień z B jony obiął Marszałek Jourdan naczelne dowodztwo nad iednym korpusem woyska Francuzkiego w Hiszpanii, a Xżę Montebello (Marszałek Lannes) nad obleżeniem Saragossy.

Między Walencyą i Taragoną zaszły znowu żywe utarczki między woyskiem Je-

nerała St. Cyr i powſtańcami.

Liſt z Madrytu pod d. 23 Stycznia wyraża: — Wczoray naſtąpił uroczyſty wiazd Króla Jozefa do tuteyszey ſtolicy. W kościele S. Jzydora, w ktorym Król słuchał mszy i znaydował ſię na *Te Deum*, miał J. K. M ść naſtępuiącą mowę.

" Nim złożę dzięki naywyższemu Rozrządzicielowi losami za powrot moy do ſtolicy powierzonego memu ſtaraniu krolеſtwa, chcę pierwey, odpowiadaiąc na pochodzące z serca przyięcie iey mieszkańcow, wyiawić w świątyni żywego Boga, który słuchał i przyiął wykonaną przez was moiey osobie przyſięgę wierności, nayskrytsze moie życzenia. Oświadczam więc przed Bogiem, który czyta w wszyſtkich sercach, że iedynie obowiązek i sumnienie, nie zaś iakowa namiętność, prowadzą mnie na tron. Gotow ieſtem poświęcić moie szczęście, gdyż zdaie mi się, że mnie potrzebuiecie dla urządzenia waszego. Jedność świętey naszey religii, niepodległość monarchii, całość iey ziemi i wolność iey obywateli są warunkami przyſięgi, ktorą wykonałem odbieraiąc koronę. Nie utraci ona nic z swey powagi na mey głowie, i ieżeli, oczem nie wątpię, narod dopomoże uſiłowaniom swoiego Króla, będę wkrotce nayszczęśliwszym z ludzi, ponieważ wy wszyscy szczęśliwemi będziecie,,

W wieczor było całe miaſto oświecone, co i drugiego wieczora powtorzone zoſtało.

Z Peterzburga d. 25 Stycznia.

Nayiaśnieysi Króleſtwo Pruscy wyiadą, iak słychać, d. 28 lub 29 Stycznia znaszey ſtolicy na powrot do pańſtw swoich. Ambaſsador Francuzki, Xżę Wincencyi, da dla nich wielką ucztę, co może wſtrzyma cokolwiek ich wyiazd. Wczoray odwiedzili zostaiący pod dozorem Nayiaśnieyszey Imperatorowey Matki, inſtytut edukacyyny dla panien szlacheckich w iey obecności. Wszyſtko cokolwiek warte ieſt widzenia w tuteyszey ſtolicy nie uszło ich oka. Nayiaśnieyszy Imperator i Nayiaśnieyszy Król Pruski ieżdżą zazwyczay saniami do rożnych części miaſta, otoczeni ienerałami adjutantami i czyniącemi służbę ienerałami i officerami.

Dziś w dniu urodzin Nayiaśnieyszey panuiącey Imperatorowey Elzbiety, ieſt maskowy bal u dworu, na ktory rozdano 1500 biletow.

Ukaz Imperatorski.

Z Bożey łaski Alexander Iwszy Imperator i Samowładzca wszech Roſſyy; &c,&c. donoszemy wszyſtkim wiernym naszem poddanym: Ze za wezwaniem błogosławieńſtwa Naywyższego i za zgodą nayukochańszey naszey Matki, Jmperatorowey Maryi Federowney, zezwoliliśmy na zaślubienie nayukochańszey naszey ſioſtry, W. Xiężny Katarzyny Pawłowny, z Xciem Jmć. Jerzym Holsztyńsko-Oldenburskim i zaraczęliśmy ią podług ubrzędu Grecko-Roſſyyskiego kościoła. Przekonanemi ieſteśmy, iż wszyscy wierni nasi poddani dzielić będą z tego powodu znami radość i wzniosą do Boga modły, aby nowo zaręczonym udzielił swey Boskiey łaski. — Działo ſię w Peterzburgu d. 1 Stycznia 1809, a panowania naszego roku 8go.

Alexander.

Po nowych nabyciach kraiow przybrał Nayiaśnieyszy Imperator naſtępuiący tytuł:

" Z Bożey łaski Alexander pierwszy, Imperator i Samowładzca wszech Roſſyy, Car Moskiewski, Kiiowski, Włodzimirski, Nowgorodzki, Car Kazanu, Car Aſtrahanu, Car Syberyi, Car Tauryi, Pan na Pokowie, W. Xżę Smoleński, Litewski, Wołyński, Podolski i Finlandyi, Xżę Eſtonii, Inflant, Kur-

landyi i Semigalii, Samogecyi, Białegostoku, Karelii, Twéru, Jngeryi, Permu, Watka, Bolearii i innych prowincyy; Pani W. Xżę niższego Nowgorodu, Czernagowa, Resanu, Połocka, Rostowa, Jarosławia, Beloosora, Udorii, Obdorii, Kandyi, Witepska, Mścisława i wszystkich północnych okolic władzca, i Pan Iwerskich, Kartalinskich, Grusinskich i Kabardyńskich krain; Czerkaskich, gornych i Xiążąt innych dziedzic i zwierzchnik; Następca Norwegii, Xżę Szleswicko-Holsztynski, Stormarn, Dithmarsen i Oldenburga, &c. &c. &c. &c.

Originał iest od J. Jmp. Mci własną ręką tak podpisany: "Niechay tak będzie. — W Peterzburgu d. 25 Grudnia 1808.

Alexander.,,

Przez Ukaz pod d. 1 Stycznia tayny Radca Naryszkin mianowany iest W. mistrzem obrzędow i W. mistrz, Hrabia Golowkin, ma razem z nim na tym urzędzie zostawać.

Pismem pod d. 20 Grudnia zlecił Nayiaśnieyszy Imperator Ministrowi sprawiedliwości, Xciu Łapuchin, aby kommissya prawodawcza przyśpieszała swoie prace i przydany był ieszcze do niey aktualny radca stanu Speranski. Prace tey kommissyi maią bydź Nayiaśnieyszemu Imperatorowi do przeyrzenia podane.

D. 25 Stycznia był w Peterzburgu 28 stopni mróz podług ciepłomierza Raumura.

Z Paryża d. 8. Lutego.

Xżę Neufszatelski, rownie iak Xżę Gdański powrocił z Hiszpanii do Paryża.

Prefekt departamentu Rodanu wydał w Lyonie do prezydentow gminow okólnik, w którym zaleca im, aby dowiadywali się o wykopanych w ich obwodzie starożytnych monetach, naczeniach, kamieniach i t. d. i wezwali wynalazcow, aby ie odnosili do Lyonu, gdzie odbiorą za nie zapłatę, iakiey żądaią. Chce bowiem muzeum Lyońskie podobnemi zbiorami wzbogacić.

Ulepszenie wełny przez Hiszpańskie owce rozszerza się w całey Francyi z nadzwyczayną szybkością. — Szwedzi byli naypierwszemi, którzy w roku 1723 wprowadzili do swey oyczyzny owce Hiszpańskie. W roku 1765 wprowadzono ie także do Saxonii, i od tego czasu wartość Saskiey wełny powiększyła się o połowę. Fryderyk Wielki sprowadził po siedmioletniey woynie stado owiec Hiszpańskich do średniey Marchii, i nigdy nie widziano go bardziey ukontentowanym, iak gdy ie zobaczył przybyłe do Berlina. W roku 1770 przybyły pierwsze owce Hiszpańskie do Francyi, Austryi i do kraiow niektórych Xiążąt Niemieckich. W roku 1777 sławny Wasington sprowadził 1000 owiec Hiszpańskich do północney Ameryki. W Anglii tak bardzo szacowano barany Hiszpańskie, iż roku 1798 P. Stone w hrabstwie Leycester otrzymał za pożyczenie 6 baranow do upłodnienia owiec 68,000 frankow.

J.-C. K. Mość nakazał wyrokiem swoim, aby każde miasto Hiszpańskie wysłało w miarę swey ludności deputowanych do Madrytu, dla wykonania przysięgi wierności Królowi Jozefowi Napoleonowi. Pomiędzy deputowanemi znaydować się powinni biskupi, połowa kanonikow i po dwoch przełożonych z każdego klasztoru.

Dziennik Publicist zawiera następuiące doniesienia pod artykułem z Lubeki d. 12 Stycznia:

"Rossyyskie woyska w północney Finlandyi, pod rozkazami Jenerałow Kameńskiego, Tuczkowa, Demidow, &c. rozłożyły się w rozległych stanowiskach, i naczelnicy ich przedsięwzięli środki, dla przysposobienia dla nich

żywności w tak nieurodzaynych okolicach, które po dwa razy były placem boiu. Jenerał Suchteln, naczelnik głownego sztabu, zatrudnił się rozłożeniem woyska. Naczelny jenerał, Hrabia Buxhewden, opuścił północną Finlandyą zaraz po podpisaniu rozeymu, i poiechał do Abo, skąd wybiera się do Peterzburga. Gdy następca iego, Jenerał Baron Knoring, nie przybył ieszcze do Finlandyi, mniem ią zatem, że Xżę Bagration otrzyma tymczasowo dowodztwo nad woyskiem, zwłaszcza, że główna kwatera do Abo, gdzie on stoi przeniesiona została. — Prywatny list z Rygi donosi, że z Peterzburga przybył do Abo goniec, i przywiozł listy ściągaiące się do wtargnienia Rossyyskiego woyska do Szwecyi. Czyniono zaraz przygotowania do przeprawienia się przez odnogę Botnii, która iest teraz lodem okryta, i przednia straż opanowała nawet w tym celu Alandzkie wyspy. W przypadku ponowienia nieprzyiacielskich krokow, ma woyskiem Szwedzkim Jenerał Hrabia Fersen dowodzić, który zawsze w wielkich u Króla zostaie łaskach. — Podług listow z Hamburga powrocił Jenerał Toll z Sztokolmu do Schonen, i obiął znowu dowodztwo nad tamteyszym korpusem woyska. Liczbę tego woyska podaią do 20,000 ludzi. „

Jmperatorsko-Rossyyski Minister stanu, Hrabia Romanzow, wyieżdża w krotce stąd na powrot do Peterzburga.

Podług ostatniego obrachunku wynosi ludność Francyi nie rachuiąc woyska 38 milionow, 262,000 mieszkańcow.

Rząd Angielski (wyrażaią tuteysze pisma) oświadcza się teraz groźniey, niżeli kiedy przeciw Francyi i Rossyi.

Z Rzymu d. 28. Stycznia.

W przeszłym tygodniu schwytała tuteysza policya znaczną liczbę włoczęgow, uzbroionych puginałami, którzy kradli po nocach. Kilkunastu osadzono w domu roboczym, a 38 wygnano z kraiu.

Wiadomo, że w przeszłym roku uszkodził piorun kopułę kościoła S. Piotra. Dla zabezpieczenia więc na przyszłość tak wspaniałego gmachu przeciw podobnemu przypadkowi, porobiono teraz tak na kościele S. Piotra, iako też Maryi Maggiore konduktory, których użytku kilko letnie doświadczenie dowiodło.

Z Genui d. 31. Stycznia.

Jeden liniowy i kilka mnieyszych woiennych Angielskich okrętow napastuią teraz nasze brzegi. Lecz usiłowania, które dotąd czyniły dla opanowania stoiących w porcie i na przedporciu kupieckich okrętow, były zawsze szczęśliwie przez odwagę załogi i narodowey gwardyi odwracane.

Nadzwyczayny śnieg, który okrył Alpy, przerwał poniekąd kommunikacyą między naszem miastem i niektóremi okolicami Francyi; z tem wszystkiem pracuie iuż kilka set ludzi dla odgrzebania drogi przez góry.

Miasto Turyn iest teraz z powodu bawienia tam Cesarzowicza Jmć Jeneralnego rządcy, Xcia Borghese, bardzo ludne, dzie bowiem częste uczty.

Z Konstantynopola d. 24. Grudnia.

Z ziemi świętey dowiaduiemy się, iż między Ormianami i Katolikami chrześciańami zaszły tam krwawe walki, w których wiele ludzi iak z iedney, tak z drugiey strony utraciło życie. Ormianie przewyższaiący liczbą Katolikow zniszczyli w Jeruzalem i około tego miasta wiele kościołow i mieysc świętych.

Pomiędzy przybyłemi tu okrętami liczemy wiele Austryackich i Amerykańskich.

DODATEK
DO Nru. 18.
GAZETY KRAKOWSKIEY

W e Srodę Dnia 1. Marca 1809.

Z Medyolanu d. 4. Lutego.

Onegday w święto Maryi oczyszczenia znaydowali się Wicekrólestwo Jchmość na nabożeństwie i *Te Deum* w kaplicy dworskiey, które W. Jałmużnik z powodu szczęśliwego rozwiązania Wicekrolowey Jnć odprawił. Po nabożeństwie składali koronni urzędnicy u dworu swoie życzenia.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Napoleon poczynił w woyskach Włoskich, które walecznie sprawnią się w Hiszpanii, wielką promocyą. W wielu miastach królestwa Włoskiego ogłaszane bywaią z rozkazu prefektow ważnieysze z Hiszpanii buletyny przy muzyce woyskowey.

Z Werony d. 3. Lutego.

Jak wielka panuie teraz spokoyność w Dalmacyi, pokazuie się stąd, iż od kilku tygodni idzie wiele większych i mnieyszych oddziałow woyska z Dalmacyi przez Kroacyą około Tryestu do wyższych Włoszech.

Za nadeyściem pogodney pory roku maią woyska Francuzkie i Włoskie zgromadzić się, podług zwyczaiu, w dwoch obozach między Udine i Palmanuowa, i między Brescią i Bergamo. W części Włoskiey Istryi schwytano kilku rabusiow, którzy dopomagali do zstąpienia Włoskich gońcow na gruncie Austryackim. Kara ich będzie stosowna do ich zbrodni.

Z Monachium d. 4. Lutego.

D. 1 b. m. przybył tu goniec z Paryża, a dziś posłano przez sztafety głownem kommendom naszego królestwa rozkaz, aby zwołały urlopnikow i utworzyły odwodowe kompanie.

Z Wirtemberga d. 4. Lutego.

Po przybyciu Francuzkiego gońca zwołnią śpieszno urlopnikow do regimentow Wirtemberskich. Toż samo dzieie się w W. Xięstwie Badeńskim.

Od brzegow Menu d. 6. Lutego.

W nocy z 2 na 3 b. m. przeiechały przez Frankfort dwie wysokiego stopnia osoby z Paryża do Peterzburga. Jedną z nich ma bydź, iak zapewniaią, Francuzki W. Marszałek pałacu, Xżę Friolu, (Duroc).

W kraiach Xcia Prymasa i innych ligi Reńskiey zwołuią urlopnikow.

D. 22 Stycznia przeiechał przez Stuttgard iadący z Konstantynopola Francuzki Konsul Cousinery z swoim sekretarzem, tudzież Francuzki goniec śpieszący do Ulmu.

Z Frankfortu d. 6. Lutego.

W krótce oczekiwany tu iest z Paryża, powracaiący do Peterzburga Rossyyski Minister stanu do spraw zagranicznych, Hrabia Romanzow.

Od nieiakiego czasu przebiegaią znowu często przez nasze miasto gońcy, officerowie i inne osoby.

Strzelcy z departamentu Po i batalion Korsykanow, którzy d. 31 Grudnia przechodzili przez nasze miasto ku Renowi, powrocili w tych dniach i udali się do okolic Menu.

Z Bajony d. 31. Stycznia.

Rozpoczęło się iuż bombardowanie Saragosy.

Xżę Istryi (Marszałek Bessieres) oczekiwany był d. 27 w Bilbao. Jest jeneralnym rządcą Leony aż do Irun.

Dziś powieziono stąd kilkanaście pontonow do Hisspanii. Angielscy jeńcy prowadzeni są przez nasze miasto wewnątrz Francyi.

Znaczne kolomny popisowych ludzi przechodzą przez miasto nasze do Hisspanii.

Z Antwerpii d. 8. Lutego.

Podług listow z Londynu panuie tam wielka radość z powodu zawartego szczęśliwie z Portą Ottomańską pokoiu. Zaledwo nadeszła tam o tem wiadomość, gdy wysełano okręt za okrętem, które iuż wcześniey na ten przypadek były towarami wyładowane, do Tureckich portow. Lord Adair, który zawarł ten pokoy, miał bydź z wielkiemi grzecznościami w Konstantynopolu przyymowany, i zostawać tam będzie iako Angielski poseł.

CENA ZBOZ

Na targu w Krakowie d. 27 *i* 28 *Lutego* 1809.

Korzec Pszeniey	zł. pol.	48	do 56.
— Zyta		40	— 42.
— Jęczmienia		30	— 35.
— Owsa		25	— 27.
— Grochu		40	— 46.
— Kaszy iaglaney		60	— 68.

W Wiedniu d. 18 Lutego.

Meca wynosząca pół korca naszego:

— Pszeniey	zł. pol.	36	do 55.
— Zyta		26	— 35.
— Jęczmienia		22	— 25.
— Owsa		18	— 23.

DONIESIENIA.

Przez C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium czyni się ninieyszym wiadomo: Ponieważ poddani Mikołay Hałuszczak i Walenty Didiuk z Dominium Grzeszczany, w Cyrkule Zamoyskim leżącego, emigrowali, i mieysce ich przebywania nie iest wiadome; a zatym takowi stosownie do Cyrkularza ddto 15 Czerwca 1798, § I. ninieyszym Edyktem publicznie do powrotu lub usprawiedliwienia się z swego oddalenia w przeciągu czterech miesięcy z tą powołuią się pogróżką, iż po upłynieniu tegoż czasu przeciw nim podług praw przepisanych postąpi się. Dan w Lwowie dnia 17 Grudnia 1808.

Z Rady C. K. Galicyi i Lodomeryi Gubernium.

Podaie się do wiadomości, iż dobra Dębniki i Rybaki pod samym miastem Krakowa sytuowane w cyrkule Myślenickim leżące są od Sgo Jana roku teraźnieyszego do sprzedania lub w zastaw puszczenia, wraz z folwarkiem we wsi Skałuzny z grontami ornemi, łąkami, pastwiskami, iezìorami, gorami znacznemi wapiennemi, z dwiema cegielniami, nad Wisłą stoiącemi, z browarem murowanym porządnym, i wszelkiem zabudowaniem murowanym, iako to folwarki dwa, staynie, składy na wapno, spiklerz, i stodoły, to wszystko nowo zabudowane, których wymienionych dóbr iest mappa z pomiarem zrobiona wszystkich gruntow; należą do tych dóbr cztery domy nad Wisłą, pod Zamkiem Krakowa z ogrodami fruktowemi, w Rybakach w przyiemnym położeniu. Ktoby sobie życzył tych nabydź na dziedzictwo lub na iaką oddzielną ugodę, znaydzie w mieyscu rezolucyą do 1go Kwietnia d. 19 Lutego 1809. roku.

Zgromadzenie Miłosierdzia, i banku Pobożnego Krakowskiego zatrudniające się ubostwem potaiemnie cierpiącem, a przez niedołężność lub wstyd żebrać publicznie nie mogącem, iest przekonanem: iż wielu przyiacioł ludzkości szlachetną czułością tkliwego powodowani serca, chcieliby tym cichym nędzarzom sprawić iaką ulgę, ale im sposobności brakuie, i drogi, którąby to wykonać? nie wiedzą. — Otoż zgromadzenie, z powołania swego przemyślaiące nad pomnożeniem zbawiennych ofiar z tego ustanowienia wypływaiących, dla ułatwienia, trzy podaie następuiące sposoby:

1) Ktoby chciał iakową czynić ofiarę, czy na raz iieden, czy na iaki czas od siebie upodobną, raczy się zgłosić, czy słownie, czy listownie do niżey podpisanego w Krakowie przed Hauptwachem pod Nr. 264 mieszkaiącego, od którego otrzyma listę urzędnikow z miłości bliźniego bezpłatnie w tem zgromadzeniu pracuiących, z wyrażeniem mieysca, i liczby domu ich pomieszkania. Z tey listy wybierze sobie osobę, w którey ma zaufanie, na iey ręce łaskawą przeszle ofiarę i kwit drukowany odbierze. Że zaś ofiara celu przeznaczonego niezawodnie doydzie, Zgromadzenie zaręcza.

2) Jest wiele nędznych płci oboiey osób, wyższego, i niższego stanu wstydzących się żebrać, których nazwiska samemu zgromadzeniu do sekretu w tem nayściśleyszego obowiązanemu, iako od niego, ile możności w spieranych, są tylko wiadome. Lecz z tych są ieszcze niektóre dosyć zdrowe, i do pracy lub usługi iakieykolwiek przecie ieszcze zdatne; ale że stosownie do swey zdatności, bez winy swey, mieysca nie maią; dla tego nieszczęśliwe, i łzami tylko rzewnemi potaiemnie wylanemi zamiast pokarmu zasilać się codziennie muszą.

Zgromadzenie w tem iest przymuszone żądać pomocy JJ. W W. W W. Państwa i Obywatelow, iako i Professyonistow, po miastach, miasteczkach, iako i wsiach, tudzież wieśniaków w całey prowincyi zostaiących, aby potrzebuiąc do iakieykolwiek większey lub też i naymnieyszey usługi, albo pracy, osoby płci męzkiey, lub żeńskiey, raczyli zgłosić się do niżey podpisanego listownie, opisuiąc iakiey zdatności? do czego, i iak prędko takiey osoby potrzebuią? wyrażaiąc oraz przez iaką sposobność żądana osoba do mieysca przeznaczonego dostać się może? Niżey podpisany utrzymuie ich reiestr z opisaniem liczby, lat zdatności do iakiey pracy, zdrowia teraźnieyszego, stanu przed ubostwem, mieysca urodzenia i mieysca ich przytułku. Są to takie osoby, które za samo pożywienie siebie i odzienie podług stanu przyzwoite służyć i pracować gotowe, resztę nadgrody w spaniałości swych dobroczyńcow zostawuiąc, a przeyście ich przez tak przykrą, i doskwieraiącą nędzy potaiemney szkołę, ich wierności, i wdzięczności ku swym dobrodzieiom pewną będzie rękomią. Szlachetne zaś dusze znaydą w tem lubą dla siebie porę wykonania heroicznego, i ludzkość zdobiącego czynu.

Niżey podpisany przyrzeka, że tylko taką nadsuwać będzie osobę, w którey, podług opisu do siebie przesłanego żądane dostrzeże przymioty, a nieznayduiąc w swym reiestrze takiey, odpisze, iż iey nie ma. To sobie tylko imieniem całego zgromadzenia swemu pierwiastkowemu ustanowieniu zawsze wiernego, iak nayuroczyściey zastrzega: aby czy pisząc o żądaną przez siebie osobę, czy ią sobie nadesłaną przyymuiąc, sekret o iey nędznym stanie iak nayściśley zachowany na zawsze został; w czem się charakterowi każdego Pana, lub Pani, obywatela, lub włościanina gospodarza zupełnie ufa.

3) Ktoby pierwszego, lub drugiego sposobu użyć nie mogł albo nie potrzebował, od trzeciego przez miłość bliźniego wymowić się nie powinien, to iest: umieiący czytać, i rozumieć, aby przynaymniey innym to uwiadomienie tłumaczył, a przez to do użycia pierwszego lub drugiego sposobu nakłaniał. Co do tego zgromadzenie naywiększą pokłada nadzieię w W W. Pasterzach dusz, iako i ich namiestnikach, tudzież wszystkich innych ducha ludzkości pełnych, spodziewaiąc się, iż ci uczuią moc tey prawdy: *Cobyś chciał, aby tobie kiedyśkolwiek czyniono, uczyń teraz dla braci twych*, ludzi, a zatem iż o iey skutek postarzią się troskliwie.

X. Dominik JK. Markiewicz, Prezes.

C. K. Sądy Prowincyonalne Szlacheckie Lubelskie w Galicyi Zachodniey Panom Pawłowi i Jozefowi braciom Bielińskim ninieyszym Edyktem wiadomo czynią: że Substytut obrońcy spraw massy krydalney Woyciecha Sulimirskiego Adwokat Kudlicki stosownie do zgłoszonego sobie sporu przez P. Jana Kantego Masakowskiego, w sprawie z strony massy kry-

dalney Stanisława Bielińskiego i teyże obrońcy spraw Adwokata Fiedorowicza, a pozwolenie zwrotu sprawy do pierwszego stanu naprzeciw dekretom i rezolucyom względem dziedzictwa dóbr Obrąb, Zabieniec, Dębie, Budziska i Kołaczki wypadłym, wniesioney; na dniu 19tym Października r. b. daley zgłoszonego tymże Panom Pawłowi i Jozefowi braciom Bielińskim sporu, do tego Sądu żałobę podał, i pomocy sądowey dopraszał się. —— Gdy zaś te Sądy dla ich niewiadomego mieysca bawienia się, im tuteyszego sądowego Adwokata P. Jana Hakenszmida za obrońcę z ich szkodą i kosztem ustanowiły, z którym wniesiona sprawa podług przepisanego dla Galicyi Zachodniey sądowego porządku prowadzona i ukończona będzie. Oni przeto ninieyszym Edyktem napomina się, ażeby w 90 dniach do oświadczenia, czyli takowy spor z strony P. Jana Kantego Maszkowskiego, przez massę krydalną P. Stanisława Bielińskiego wniesiony, a massie krydalney Woyciecha Sulimirskiego zgłoszony, sameyże massie krydalney Sulimirskiego do obrony zostawić, lub czyli tenże spor z zgłaszaiącą go massą krydalną wspólnie bronić zechcą, stawili się, i ustanowionemu dla siebie obrońcy dokumenta dowody swey sprawy oddali, lub innego Adwokata sobie za obrońcę obrali, tego Sądowi wymienili, i to z prawa czynili, co do obrony swey sprawy za użyteczne osądzą, aby sprawy swey niezaniedbali, gdyż wszelką szkodę stąd wyniknąć mogącą, samiby sobie przypisać byli winni. Dan w Lublinie dnia 26 Października 1808 roku.

Michałowski.
Dostenberg.
Reinl.

Z Rady C. K. Sądow Szlacheckich Lubel. Galicyi Zachodniey.
Złobicki, P. O. D. Sek.

Przez C. K. Galicyyskie Gubernium wypisuie się powtorny konkurs dla osadzenia urzędu drugiego examinowanego Assessora przy magistracie Radomskim z pensyą roczną 300 zł. ryń. połączonego, do 15 Marca r. b. z tym dodatkiem: że ci, którzy tego mieysca dostąpić sobie życzą, swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniami swey momoralności opatrzone prożby przed skończeniem wyż wspomnionego czasu do Cyrkularnego urzędu Radomskiego podawać maią. Dan w Lwowie dnia 15 Stycznia 1809.

Przez C. K. Galicyyskie kraiowe Gubernium wypisuie się konkurs dla osadzenia urzędu syndyka przy magistracie Sokalskim w cyrkule Zołkiewskim z pensyą roczną 300 zł. ryń do końca miesiąca Lutego roku następuiącego z tym dodatkiem: że ci konkurenci, który tego mieysca dostąpić sobie życzą, swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea, i zaświadczeniami swey moralności opatrzone prożby, ieszcze przed skończeniem wyż wspomnionego czasu do cyrkularnego urzędu Zołkiewskiego podawać maią.

W Lwowie dnia 23 Grudnia 1808.

Obwieszczenie z strony C. K. Galicyyskiego kraiowego Gubernium.

Ponieważ urząd konsyliarza przy magistracie Lwowskim z pensyą roczną 800 zł. ryń. zawakował; a zatym czyni się niniejszym powszechnie wiadomo, że ci, którzy tego mieysca dostąpić sobie życzą, swe podług przepisu urządzone prożby do magistratu Lwowskiego do 20go miesiąca Lutego r. b. iako do końca czasu konkursowego nieomylnie podać maią, gdyż przy osadzeniu tegoż mieysca, pożniey podane prożby żadnego nie znaydą względu.

W Lwowie dnia 7 Stycznia 1809.

Przez C. K. Galicyyskie kraiowe Gubernium wypisuie się konkurs dla osadzenia urzędu Syndyka przy magistracie Kołomieyskim, w Cyrkule Stanisławowskim z pensyą roczną 300 zł. ryń. do 6go Marca r. b. z tym dodatkiem, że ci konkurenci, którzy tego mieysca dostąpić sobie życzą, swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniami swey moralności opatrzone prożby ieszcze przed skończeniem wyż spomnionego terminu do Cyrkularnego urzędu Stanisławowskiego podać maią. W Krakowie d. 16 Lutego 1809.